

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 179 (12269)

1983 чылдың август 4, четверг

1925 чылда
үлгүлөттүнген

Өртү 3 мөп

БИСТИН ЧҮРТУВУСТА

КРАСНОАРМЬСКОЕ (Чу-
ваш АССР). Уренгой-Пома-
ри-Ужгород аразында хоор-
за шугууну Чуваш участо-
гунун «Заволжская» станция-
зының газ сордурар станция-
зының туудула ажилдыг ту-
гула кезе доозулган. Газ
дамчылар ийги аргатты
фундаментте тургускан — ту-
дугжулар ону элестилерге
хүлээп бергенер. Станция-
ны тургузарың бүтү таласы-
ның кожжында аңаа ажил-
даар кижилерниң чурттаар
суурун база туудур.
ШАМХОР. (Азербайжан
ССР). Морудун ортумак
школаның доозукчулары
К. Цеткин аттыг совхозтун
хоочунарындан күш-ажалчы

эстафетаны хүлээп алган. Олар
түс гектар интродушлуде
ажылдап эгелээ. Олар өөр-
өңкүлериң бүдүрүлгө брига-
даның кескитүнери тургаш-
ла, ол шолду ажаап, чаа үг-
ген ногаан өзүнериң хайга-
рап турганар. Ам олар мыда
шуут-ла тускайлап ажилды-
нар бооп чедер берген. Рес-
публикада беки дүжүттери-
биле алдаржаан ол ажил-
агыйга анык оолдар болган
кыстар фермаларга база шол-
дерге күзүлгө ажилдап
артып каап турарлар. Олар-
ны мыда дүжүлгүлүг дагды-
ныкчы-мастерлер өөрдөн,
ажылга чакчытырар турар.
ОРДЖОНИКИДЗЕ. Согру
Осетияның консерва үлгүлүг
чаа дүжүтүн ногааларын

болгаш кат-чимастериң боа-
баарыңды кылып эгелээ.
Оларын дүргө алыр, бу-
дун-бүдүн боурун аңдырар
талас. Аларның бүдүрүл-
гө кыл ажил-шылдар-биле
кады колдотарла болган
совхозтарда оларын хүлээп
алыр чердериң организаста.
Ол автономнуг республикага
сезон иштинде 100 миллион
лаазыңды аны-бүрү продук-
цияны кылып үндүрер.

ЛЕНИНГРАД. Складтарда
үр үнүң иштинде аңаа-ла
чыткан хой хемчээлгид ме-
талл ажил-агый сайтарыл-
ганың кыриңерге «Ленин-
градоснабсбыт» каттыжыш-
кыны Ленинградтың хой сан-
ныг бүдүрүлгөлерге дуза-
лаан. Мыда заводтар аразы-
ның куурун керээриниң чарырың
бүрүзүн тургускан. Бүдүрүл-
гө ажилдыг үзүндө чыгыш
на берген артык материалар-
ны заводтар аразыга катты-
жышкының специалистери
таарыштыр үлөп турар.

МАЛ ЧЕМИ БЕЛЕТКЭЭРИНИҢ ШАЛЫПЧЫ АЙЫ ЧОРУП ТУР

«КАРА-ХААКТА» МЫНЧААР ЭРТИП ТУРАР

1983 чылдың июль 25-тен август 25-ке чедир мал
чемирин белеткээриниң таласы-биле шалыпчы айны
СЭКП обкомунун буюру чараан болгаш бодуну ба-
за чулуутт мал чемирин планда айттыңан даала-
зының 70 хуузуңдан эвээш эвести бедик шынарым
кылдыр шалыпчы айны үзүндө белеткээринге бүгү-
ле күш-ажалчы болган материал-техниктиг кураавыр-
ларын мөөнээрин СЭКП хоорайкомнарынга, хоор-
райүүскомнарга, профбөлүмдөргө, ВЛКСМ обкомун-
га, Көдээ ажил-агый министрствотунга, Сельхозор-
комга, райагроулеттер каттыжышкының, совхоз-
директоратынга, специалисттеринге, партия,
профсоюз болгаш комсомол организацияларынга,
улус депутаттарының көдээ Советтеринге дааскан.
Шалыпчы айны канчаар эртип турарына хама-
рыштыр бистин корреспонденттериниң чамдык айтыр-
ларынга Кызыл районда «Кара-Хаак» совхозтун пар-
ток секретары А. С. МААДЫРОВАҢ харызын моон
аадаанарадымыс.

— Келир кышка уткуштур
мал чемирин белеткээр тала-
зы-биле шалыпчы айны
ажыл-ишчилериниң мурунуга
кандык сорулгалар, планыг
даалгалар салдымчына, Алек-
сандар Сунукович?
— Бистин совхоз 1983—1984
чылдарың кымынга белеткес
кылдыр бо чылын 2100 тонна
сенаж, 440 тонна сенажты,
4840 тонна сенажты белеткес
панын. Бо политиктиг бол-
гаш улус ажил-агыйчы чу-
гула сорулгалыг чорутуу хау-
сазында күжүлгү — совхоз-
тун мал кыштагындагы чедир-
чиңкилтиг эрттериниң кол
магдылы. Бо чылын мал
чемирин белеткээринге эртен
чыгдарга бодаларга, совхозтун
ажыл-ишчилериниң арай орай-
тап киргениң демдеглээр бо-
дай-дыр мен. Оон кол чыла-
газы — соок турганы-биле
хобаштыр совхозтун ситен
кезер шолдеринге үнүштүң

теж, Л. Кок-оол олар ботта-
рының социалисттиг хүлээл-
гөлерин ажил күжүлгө бол-
ган мал чемирин белеткээри-
ниң темпини шалыпчы айны
үзүндө улам бедиктеп. Б.
Алачын уурткан сенаж са-
лыр эвезонун кескитүнериниң
бедик бүдүрүлгүлүг ажилдап
турарын демдеглээр чууга.

— Мал чемирин белеткес-
риниң амгы темпин эртен
чылымды бо үзүндө турганын
даан каныг болуп турарың?

— Бо чылын мал чемирин
белеткелерге эртен чыла-
зында орайтап киргенинги
база катап демдеглээр бо-
дай мен. Мындаааже темп
болган организастыг чорук та-
лазы-биле эртен чылаазын-
дап байлаа кууду эвес. Сенаж
белеткээр планын үш катап
ажыр күжүлгү аалдымыс. Се-
наж белеткелерин ам-даа үргү-
чүлээр бис. Ам-даа ийги
он хонуунда мал чемирин бе-
леткээр талазы-биле социали-
сттиг чарыкка бистин совхозтун
коллективниң тилеги деп са-
наш, СЭКП Кызыл райкомун
ун болган райүүскомунуң
шылчың Кызыл туугун тыыс-
кан. Мындаааже июль айны
үшкү он хонуунда Кызыл
туугу совхозка база хевээр
арттырган. Мындаааже мал
чемирин белеткээр бүгү пла-
ның 70 хуузуң бедик шына-
рым кылдыр август 20-ге чедир
күжүлгү болган СЭКП рай-
комунуң, райүүскомунуң шыл-
чың Кызыл туугун мал че-
мирин белеткелериниң бүгү дү-
жүлгүлүг сорулгалыг, Мал-
чынар Ч. Хүлэр-оол, Б. Хер-

рының мурунуга салып алган
ажылдап турар.

Тарымал-даа, боду-даа үг-
ген ситенер мал чемирин бе-
леткээр планын күлө доолур
эвес, харың-даа ажил күжүл-
гө чедир, Хамык жүжү —
организастыг чорук, бедик са-
гыла-чурум, кижилең бүдүрүл-
гө-нааскелер, техниканың
бүдүрүлгүлүг ажилдап болуп
турар. Мындаааже бо айтыр-
ларже онза кичээлге пар-
ком, совхозтун дирекцияны,
көдээ Совет, профсоюз, ком-
сомол организациялары ула-
нып келген болган улаады-
рып-даа турар.

— Александр Сунукович,
мал чемириниң белеткес ту-
рарларың ортуңа партия-
лык масс-политиктиг ажилды
канчаар организастааның чу-
гаалап көрүңер.

— Мал чемириниң белеткес-
риниң үзүндө ситенер, ме-
ханизаторлар ортуңа чору-
да масс-политиктиг ажил-
ды планын парткомунуң бю-
роу баш партулар баш-
лап болган туу-түс брига-
далар, эвезонларга лекторлар-
ды, агитаторларын быжылдап,
олар лекцияларын, беседаларын
он хонуунда мал чемирин бе-
леткээр талазы-биле социали-
сттиг чарыкка бистин совхозтун
коллективниң тилеги деп са-
наш, СЭКП Кызыл райкомун
ун болган райүүскомунуң
шылчың Кызыл туугун тыыс-
кан. Мындаааже июль айны
үшкү он хонуунда Кызыл
туугу совхозка база хевээр
арттырган. Мындаааже мал
чемирин белеткээр бүгү пла-
ның 70 хуузуң бедик шына-
рым кылдыр август 20-ге чедир
күжүлгү болган СЭКП рай-
комунуң, райүүскомунуң шыл-
чың Кызыл туугун мал че-
мирин белеткелериниң бүгү дү-
жүлгүлүг сорулгалыг, Мал-
чынар Ч. Хүлэр-оол, Б. Хер-

ШЫНААДА КАДЫРЛАР ДААЖЫ

Устүү Волганың Глебоз
суурунун болгаш өске-даа
чоок-кавының чурттаакчылыг
чердериңиң улуг намыздыг ки-
жидери шугууту ситен кези-
деңизе кирип турар.
Ойт-сиген чедир быга
боор билен-ле, көдээ Совет-
тин даарга Т. Степановага
баштапкан депутаттар өре-
лерин шугуутуң кезип, ни-
тиниң маалыга хой чемирин
курлавырдап алыр-биле си-
ген кезилдеңизе киркериң
сүмөлдөөр. Оон соонда ко-
дээ чымышты кылгап, ала-
кыж бүдүрүп бир тоннадан
эвээш эвес ситениң белеткес
дугайында дугуруң алган-
нар.

Сиген кезер черлерин база
таарыштыр үлөйип алгандар-
кында хостуг үш-шак эвээш
болдур, мында кижилерге
чоокта шолдерин берген. Де-
путаттар боттарыга эл-пе-
рык дээн. Сиген шолдерин
панын алган. Бо хүндерде
чер болгашылаан — дамы-
лардан, онугу-чылгылдардан,
ага-киш алырлардан-даа
намыр туткан кижилерин бо-
ла көрүп болуп алгандар. Хи-
нда кол алымын кылып турар
кижилер ситен кезилдеңизе
эртен, дап бакыңга азы кезе-
үлүп турар. Пенсонерлер
болган бакың элери-ботта-
рынга таарымчалыг үлөрдө

барып ситен кезип турарлар.
Суураага дымшанар дэеп
чедип келген кижилер бе-
зин ситен кезип ажилдап эгел-
бергенер. Аңаа кижилең бүдү-
сөөрүлгүлүг ситениң хой
кескен тууду-на, оон чогуур
өртүңден аңгыда, хой ша-
лаады база алыр.

— Бо чылын ситен чаагай-
ла үгөн—деп, Татьяна Павло-
на чугаалап—Чайгар үгөн
ситениң шык шынааларын и-
пердээр чедир чедир-биле
хандырган бис. Мындаааже
сиген көдээ ажилдагыда
дугу-биле ажилдагыдап турар
кижилерин күнү-биле бе-
зин 350 тоннадан эвээш эвес
ситени белеткен алыр сору-
галы салдымыс.

Ларга боду, өске депутат-
тарың хой кезип шынаш, бо-
дуңуң үстү—бир тонна ситени
шылаа-ла дукаап берген.
Устүү Волганың көдээ Со-
веттериниң депутаттары Гле-
бозун депутаттарың үг-
гериң элери, оларга доңшак-
чын орадакып турар. Оон
түндүккө ажилдагылар
эртен чылымды бо үзүндө
дорттун бири хире хой ситени
курлавырдап алыр арга-
лыг бодал.

М. АМАЕВ,
СЭТА-нын көрр.
Глебоз,
Калинин область.

ТУДУГЖУЛАР СИГЕН БЕЛЕТКЕЛИНДЕ

«Тыва совхоз тууду» трес-
тин кожуп чоруту 463 дуугар
мехколонианың инженер-
техниктиг ажилдакчылары
болган ажилчылары «Тыва»
совхозка 10 тонна ситени бе-
леткес бээр хүлээлгелг. Ола-
дууду организастыгының көдээ
туудугучу участогу (прора-
мы Х. Чанчыл) «Чыраа-Бажы»
совхозка 20 тонна ситени бе-
леткес дужаар ужурулуг.

Бо хүндерде «Чыраа-Бажы»
совхозка ажилдап турар До-
гак Тураа-оолдуң база Оор-
жак Кызыл-оолдуң уурткаа
көдээ туудуучуларың ийи
бригаданы совхозка белеткес
бээр ситениң 10 тонназын
кезип, сарааттап алгандар.
Туудуучулар август 20-ге че-
дир амитанар хүндерде ажил-
дап турган, планда ажил 5
тонна ситени совхозка белет-
кес бээрн хүлээлгелг.

№ 463 мехколонианың ин-
женер-техниктиг ажилдакчы-
лары, хоорайда ажилдап ту-
рар туудуучулары «Тыва»
совхозтун ситен шолдеринге
ийи хүн иштинде ситен белет-
кес ажилдаш, 3 тонна ме-
сел ситени кезип, сарааттап.
Кандыкы Каң-оол Самбуу,
туудуучу Бады-Очур Кара-Сал,
дарган Алай-оол Сарылар,
токар Сергей Иванов ситен
белеткелерге илеспейлг
ажылдап турарлар.

Олар бердинер онаалданы
август 25-ке чедир ажил кү-
жүлгү сорулгалы салгандар.

Б. КУЖУГЕТ,
Чөөн-Хемчик район.

БҮГҮ СУУР КИРЖИЛГЕЛИГ

«Бай-Тал» совхозтун ажил-
чылары мурунку чылдарда
мал чемирин белеткелерин та-
лазы-биле социалисттиг чарык-
ка илеспейлг киржил, рес-
публикага шаңнаалды черин
ээлеп келген. Олар бо чылын
база-ла мурунку одурда чо-
руп турар.

Сигенчилер мал чемирин бе-
леткелерин частан-ла эгелээр.
Олар ситениң үнүң кезиң
манайың, тарап болгаш аңаа
үгөн ситен шолдерин, бута
кылдыларын сугтарып турган-
нар.

Бай-талчылар он бирги беш
чылдың өск чылында 3130
тонна ситени, 448 тонна си-
носту, 336 тонна сенажты, 200
тонна витаминиң ситен да-
ганын белеткес. Бо хүндерде
ол мал чемириниң белеткес
түлүк. Басым ажилла совхоз-
тун ажилчылары-биле кады
Бай-Тал суурун бүдүрүл-
гө болган адын организаста-
ларың ажилдакчылары, агит-
каторларың кескитүнери,
школалар болган пенсоне-
рлер хаара туттуңан. Ам
улустун саны хүнде ортумаа-
быле 120 чедир турар.

Сигенчилер баштайгы хүн-
дерде эгелээш-ле таллар, ха-
рагандар аразы, буталар кы-
дылары, доңшактың башта-
рың чердеңиң черлериниң ситени
хол кадымы-биле болган
аът машиназы-биле кезип ту-
рар. Дөртөн гектар тарымал
медени ажаап алгаш, оон ор-
ну дораан-на сугтар берген,
ол черден ийги дүжүтү
алыр.

Чоокта чаа районун ажил-
чыларының аразыга кыл-
барган социалисттиг чарыктың
баштайгы он хонуунуң түн-
иелни үндүргөн. Аңаа бирги
черин «Бай-Тал» совхоз чаа-
лап алган. Оон ситениңиң
ола үнүң иштинде 160 тонна
ситени, 25 тонна будук-бүрү-
нү белеткес. Илангык брига-
дир Дажы-Серен Кунга-
дууркан ситенчилер брига-
ды, Серен-оол Маадыр-оол
уурткан механизаторлар
эвөө бүдүрүлгүлүг ажилдап
турар.

Б. БАГАЙ-ООЛ.

УЗУН-ТЕСТИҢ У Н У Н Д А

Талгырда Упса-Хөл кыдыг
кызыгаар чок ак-көк далай
дег чаттып чыдар. Оң тала-
мыста ногаан хеве дег ойт-
сиген шыккан бедик дагалар
дистинчиккен. Бо дагалары
«поган» дигенин ужурулуг.
Ол чер чурттуг ийи мүн-
биле чопшээркер боор.
— Даалы-ла куу өнүгү, кур-
гаг дагалар болгай, а ам бир
ай дугурунда чаашкын ча-
ган соонда, дагаларымыс но-
гаан ойт-биле шыптыгаш
шиниң кире берди. Мээң били-
рим каян-лаа мындаг тур-
баан чүе бо—деп, «Торгалыг»
совхозтун 4 кижилг ситениң
эвезонун ууртукчуу Алек-
сандар Шарый-оол Тес-Хем
халык тулаалың кирген ак-
сы—делген шынааны эргип
көргөш, чугаалады.
Ойт-сигениң кайда-даа үг-
гени тергини. Мындаг чаагай
үнүштүг чыды бо чер чурттуг
киргандар-даа сагынмас.
А Шарый-оолдун эвезону
Далай-Бажы деп черде чай-
гаар үгөн ситени 16 тонна
хол кадымы-биле кескен,
куртаткан, сарааттап алган.
Боттарымыс аңы-тура-би-
ле чыгын алган, совхозка 25
тонна ситен кезер керээ кар-
гаш, маңаа келдиңис—деп,
эвезонун кескитүңү, суурда чу-
нар-бажың олакчыны Чымба
Тумат чугаалады.
— Чатс-чайың-ла шалыптыг
бээр-дир, оон башка моон-даа
хойну кезип алыр ийик бис.
Сиген дээрке, көрүп тур шы-
кажы силер, далай-биле до-
й-дир—деп, совхозка скла-
д эргелээччи Алай-оол Куулар

эжинге улашты.
— Чогууң чүгээр аяс хүн-
дерде куртаткан, уду сарааттап
аарга ажилдап чүе-дир. Ажил
чок черле олурдаадымыс—деп,
Кыргыз Даш-оол эжин эде
аарак чугаалай-дыр.
— Ол шын. Ам кезип каан
ситениңиң болгаш, сараат-
тап болуусуңа, 10 тонна чедер
бээр боор. Ийчап кээрге хү-
лээлгелгисте бо недела тоңчу-
гүңге чедир 6-7 тонна ажи-
рыңаар боор бис—деп, Алек-
сандар Шарый-оол эитериниң
чугаалың түңгөй кагды.
Ол аразында Шарый-оолдар-
ның сарааттыг чымыр до-
лур пресстезин ситениң терге
сөөктөң трактор халып кел-
ди. Трактордан элээлг намы-
лыг дөрт оол дүже халыккан,
тергеде ситениң сараатче са-
лып эгелдирер. Ша-даа чет-
пээнде кожук курут калды. Бо
болза «Торгалыг» совхозтун
Чаа-Суур салбырында школа-
чылар; 8 класс дооскан Мер-
ген Серембила, 7 класс Фире-
оол Тулшун база Волода Ча-
мыкыл, эртен чылын 10 класс-
ты дооскушкан трактор ба-
ны көрүңерин алган. Ас Ту-
мат болду. Оолдар эвөө уду-
тукчуу, дагыныкчы Очур-
оол Тулшунтуң ууртукчуу-
быле бо хүндерде Көк-Хаак
деп черде 120 тонна пресстезин
ситениң ситен кажаадыңаа чү-
дүрүп экеп сарааттаан.
Өөрдөлгө чыды эгелээже
500-600 тонна пресстезин ситени
ниң сарааттаптар боор бис—
деп, оолдар хей-аыттыг чу-
гаалап турадылар.

2 прессподборщикти, өске-даа
техниканы тургузуу каан. Ба-
жы чанында ГАЗ-53 мар-
калы автомашина база бар.
Мында эки чеспеленген, ма-
шина-техникады, хыл дээн
анык, шыраак оолдар 10 хо-
нуң дугурунда 90-на тонна
ситен белеткес дээрке ула-
ла дүшпөс, элестилерин бол-
бай канчаар. Торгалыгын
А. Шарый-оол уурткан 4-ле
кижилг эвөө-биле депээрге
бо «дижине» чедир чеспел-
ленген улуг бригада шыжакыл.
Долгандыр ситен-шириниң
үгөн-даа деп-дески.
Маана харым удатпаанда
билгине берди. Аныктар бри-
гаданың бекем ола-ла сов-
хозтун улуг улус бригаданы
ажылдап турар болду. Олар
бо аныктар дугайында ак-ка-
ра чокка чугааладылар:
— Ажымы-биле чугаалаарга,
ууртулга, хай-чагырга-даа
чок кижилер-дир. Ам чартык
ай дугурунда Ак-Чырааже
дүңнөң барып танышкан, Тор-
галыгдан арага-лары салып
халдып, эртенге чедир «хослеп-
тура хонган, хүндөс дүшөр-
ту ажил удуң чыдар. Орта
кытан ажилдаа чок 90 тон-
на дээр чүвези, хөөрдиг тура-

зынде (үстүңдө солагай тала-
да чурук); школачылар М. Се-
рембила, А. Тумат, О. Тумат са-
рат салып тур; «Коммунизм-
че орук» совхозтун комсомол-
чу-аныктар бригаданың

техниканы ол хүн ажилче үн-
мээн (адаанда чурукта).

И. ИРГИТ.
«Шынык» көрр.
Ю. КОСАРЬКОВТУҢ
фотолары.

СОЛЧУРҢУУ ОРГАНИЗАС ЧОК

Кок-Хаактан Сарыг-Холге
чедир каш-ла километр. Бри-
гадалар аразы оруктуг, арга-
жылга эки.
Дээр бүргөп кээп, чаашкын
чаап келди. Бригаданың кески-
нчери шугуу сериде чагак-
танып турлар. Даалы-ла 18-20
хүр үзүндө анык оолдар. Чөм
кылар ийи кыттың. «Комму-
низмче орук» совхозтун ме-
ханизаторлар комсомолчу-
аныктар бригаданы бо. Мын-

да шугуу 19-кижи хаара ту-
ттуңан дээрин бригадир Сер-
гей Норбу чугаалады.
— Ажилдап турарымыс? Ха-
рым ам чүд деп чугаалаар
боор, шаабыс-биле кызып-ла
тур бис. 90 тонна ситен кес-
тирдик—дээш бригадир өс-
күр көрүп, эпоскушкан шин-
чилгел тур. — Чатс-чаашкын
аажык шалыптык тур.—
Даштын 11 тракторуну, 4
кестирникчи, 2 бөлдүрүкчү,

Туундун
БЕЛЕТКЕЛИНДЕ
И. С. ПУ

Национально-
краеведческий
отдел

БРЮССЕЛЬ. Москвитин кудуе консерваториязынын студентиз анык совет ырайык Владимир Богачев Бельгияга узуг тийгизлени чыдап алган. Борта доткен анык опера

Музыкалырларга эгелегиз келсе, күүрүңүз ош «Графиня» деп кол шаңдалыс чаалыс алган.

Москва консерваториясынын аспиранты Людмила Иванова-Белые кызы В. Волгина кызы

Совет өспөрдүгө төбүңүз

Фамамд тарафтонун болгаш телевидениенин организастаанин бөрүдөгө 10 чурттардан келген анык талантылар көрүшкен.

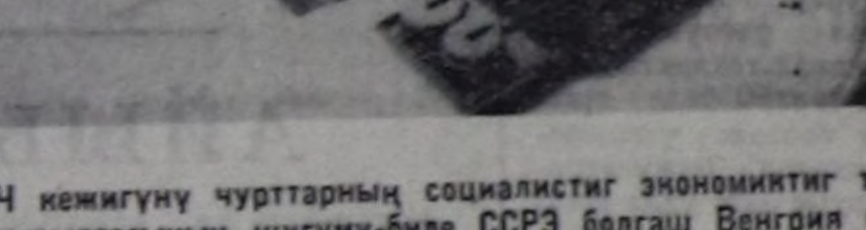
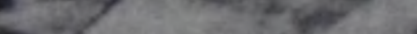
ТУНИС. Улаусун уран чүгүдүн чачыл болгаш фестивалы Карфагенде буруну рым чыгарып, кызыл мааизга

доолаулаг. Орта Ө. журттар-
ным, оон иштинде Совет Эя-
лелин, Польшанин, Чехосло-
вакиянин, ГДР-нин, Венгрия-
нын, Югославиянын, кезик
араб журттарнын уран чуу
коллективтери киришкен. Эң
эки танцы кууседеи джеш
фестивальдин шаңчалым
жюри Узбек ССР-нин куруш-
нин алдарлыг «Бахор» деп
улусчу танцы аясамблинге ты-
мышкан.

КОНАКРН, Гвинея наймсы-

Гвинеяда орустап чутаалап,
бикшип оорениксеи турарла-
рын саны озуп турар. Чугзе
бо чылмы наймсалдыг по-
литехниктиг институтуна,
Канканянын, Киндиянын, Фу-
лайянын ооредиже череринде
1500 кижир орус дылды ое-
рини турар.

(СӨТА).

ЗДЧ кезигүчү чурттарның социалистиг экономиятиг таарыштырылганының шугуму-биле ССРЗ болгаш Венгрия ийи чурттуң улус ажил-агыйында улам-на калбаа-биле хараг-леттинип турар апарган электроннуг саналга техниказым тургузарының болгаш кылып үндүреринин талазы-биле үстүңкөдөг мады ажилдап турар. Ол дери-хөрөкселдерин бот-боттарының аразынга алчып-баржири улгадып турар.

ЧУРУНТА: Будапештиге чокта чаа болган чурттар аразының улөтпүр ярмарказының специалистер карман компьютерлеринин хевирлерин совет делегяишлер аразындан дыка сонуургааннар.

МТИ—СЭТА-ның фотезу.

Парлаганың херечилээни

ЕРИНГЕ АРААНЗЫГ

ДУГАЙЫ

га, ак халат кеткен араатан-
нар дайын тэнгүжеге чедир
четге эвс алды чылды дур-

чугаалары бистер бижиглэн
алган бис — деп, Хань Цзыяо
чугаалан туруу. — Кеминг
херек үүлгөдмичилери дуу-
далаш-биле дөзип чоруу тур-
да, лаборатория дуржулагла-
рынын дугайында бүдүн ар-
тып калган элээн каш чажыг

«Дайын төнөр дей бергенде, кеминг херек уугдайлаа. Бир дораторлар бичиге, алмак-кытатал, кытатал турган бажкинарлар, херечилерин — ара-таймж шиччилелелер чоруу-зынга хергелел турган кижилеринин дигир артакларин уутукан эселелерин — деп, тарий, дототурктарин, оске-алар документтеринин тип алар аргалыг болган бис». Коркутчу шиччилелелер кылдымга кижирин турган кижилерге ай кайла туруп тураралар? Кеминг херектин уугдайлаа кытатал бирозу-ларинин. Ичинин оралакчыны, генерал-майор Масан Китано-ринин дугайыла меэлэ пар-далагга ийн чыл бурунгаар куступ келген. Дайын төнгөн соон дарый куралзын, ай уе берген болган шиччилелелеринин.

рудудлагзин шэринге кирижи турган Хань Шямо журналисттерге чугаалаан. — 400—500 хире хоруудатгырларан дигри артак турда, оларын габиле хоринаран камераларже албап кирикпейсер. Элген

«№ 731 отрядын» коргунчиг
Олуузуунуг, 90 харлыг ол

жашыңа чейин өлкөдө өскөнү турган. Кеминг херек үлгүсүндө турган командадан согушкерин чыгарып 20 киши шийттирген. Ымчагароо генерал Исин болганын көргөн ошолорго Каттышын Штаттардын эрге-чагыргаларынын даяшы-биле харым-салгадан чыгап дөңгөз чорой батышкан. Оон саямызга олар боттарынын араатыныг шийткендеринин тундусунда кеткенде Янов чаккаты 1981 чыдап чаккымыз. Билдигенин суугаар алдыга, бактернолоттуг тутун а жылжакчылардын ринте саны үш мүн хере хамзаты болгаш шериг «специаллист» турган. Олардын хой кеминг ажыг итгиз-кичкенден чыгай бегерсине.

«Бактернолоттуг төлтөй мрак эвеске тургулган сууда-гар чурттал турган чус-чус тараатынчылар херектеш-тир» тузуда чурттал берген харым уга ийи лешия ап олдуар: бирээзин фирмалдан, өскөзүн «шериг талазы-биле аны-хамымак» дөңгө. Масан Китани ринден аңгыда, оон «No 731 отрядка» казы үлгүсүн ошолораны ошон араатыныг чыгарып херек үлгүсүн чыгарып Яновка чурттал агыр-шөлзө дөңгө чурттал гүлөм база-ла билдирг. АКШ-тын эрге-чагыргаларыга хамарыштыр чүд дээрге, Исинини коламзак-нын коргучтуг кеминг үлгүсүндигинде дегелегини хой-шын тизгинде хажырганын дөңгө, а генералдын бозун болгаш оон чакырганынын алааныг турган кишилерин көптүг өкжөн бегершүүшинден чалгатакмы дөңгө кол харымсаланын туу-чул дөңгө.

«ГОИЧАРОВ. (ПМА).

1982-жыл август 4-күнү

Күш-культура болгаш спорт

БУДУРЛУГЕДЕ КҮШ-КУЛЬТУРА КОЛЛЕКТИВИ

— Чадаг маңаары — кижилерин кыдын быжыгларынын эң эки аргазы — деп, Украинада Винница хоорайда «Терминал» будурлуке каттыжышкынын күш-дамыр кижизилдигинин инспектору Иван Руденко санап турар. — Боттарын аямын олуруп алгаш кылды турар уус боорга, бистин будурлуке аялышчыларын хой нуруузуна спорттун бо хевирин сүмөлөп турар мен. Кадикшыды сула, күш-дамыр кошкып улустар база таваржыр, оларга эмчи-биле сүмөлөшкө, ния ай хире сула кылалла киржирин, кезек болганда, оожуу мапаларын сүмөлөшкө мен. Чик атлетиканын ооко-даа хевирлер, волейбол, баскетбол, хот бөмбү, ою-даа аңгылары кончуг аяктыкт.

ЭСМ-ниң тургузуларын «Терминал» завод будурлуп турар. Оон продукциялар Москвада 1980 чылда Олимпий оюнарларга чедирин кылылган. Будурлуке аялышкы олоонен бээр 13 чыл болгон. Чик атлетиканын бирги рэарядчы Иван Руденко баштаан күш-культура

коллективи база ол хире үедө туруп келген бо. Күш-дамыр кижизилдигинин инструктору — заводта эң көсүдөк кижилерин бээр. «Кадикшыл бөлүм», чик атлетика болгаш волейбол маңаарынын секцияларын ол баштап турар. Заводтун аялышчыларын спорттун 20 хевиринге киржирин турар. Штаттың тренери специалистер-биле калыптатканын хостуг шактарында хой-нияти эгелешкени айы-биле хой-нияти инструкторлар секцияларын чорудуп турар. «Терминалда» колдуула 30.35 харлыг анык кижилер — деп, Руденко чугаалаар. — Оларнын чартымында хой кезин — иденкейле күш-культуружа, спортка хандыкшыдыларын аразына аяккаларга чик бөлүп турар. Бистин аялышкылыгы — нияти күш-дамыр белеткелерин алы, боолдага шөлү, баскетбол, волейбол шөлү, хаан баазаар. Амы үеини стадионун болгаш аштар бассейни туудун планда киргеп. Баро-камералыг, анги-ангы тренажералыг, электромассаж тургузулар, велоспортметринг, сауна-

лыг улуг эвес бассейниг болгаш эмелге, ванналыг пех «Терминалда» бар. Могап-шылашкыны, таарымча чок хоон-сеткиг болгаш психологтук байдалды «чүгүн» алаа дүжүрүп каадыктып, аарыктарны алаа эмелди ап болур. Кара далайын Одесса чоогунда завод кадыкшыды пансионатын түдүп алган. Хоорай даштында Потунше, Винница адаалда дыштаныла баазаары база бар. Ол дээрге, чангыс сос-биле чугаалаарга, дыштаныр хүнерде терминалдыкларын барып турары спорт-кадыкшыды лагерлеридир. Спорт, күш-культурага чыл саанында 25 муң рубльди үндүрүп турар.

— Бистин заводка күш-культура будурлуке гимнастика-зындан эгелээр. Ону будурлуке хүнүнүн ния катан чорудаа — деп, Руденко чугаалап турар. — Бистин шектеринис дегем, чырык, ында шөл чечир. Шыныла, бүгү таарымчалыг байдалдар терминатикаларда түрүстүнгөн. Шектериниш богаан чыг. Заводтун девискоорин розадар чаттып үген.

Күш-культурага киржип турарларнын чартык кезин хевирлерин, инструкторнун чугаалааны-биле алырга, улуг кадыкшыдыны база утпай турар. Эмчилерин хайтаарды-биле олар, «кадыкшыды бөлүмдө» киржип турарлар. Ол бөлүктүн киржикчиин 62 харлыг инженер Иван Фесенко чоокта чаа 16 километрин 2 шап 15 минуттаа эркен. Уш чыл мурунда ол аар аарыг, 500 метрин дүргөн кылаш-биле эртер кандыг-даа аргаам чок турган.

— Заводтун «кадыкшыды бөлүмдө» кезигүү анарга-нында бээр кадыкшыды быжыгларынын чадаг чарыкына киржип келдим — деп, ол чугаалаар. — 50 харлыг турганында бестин кадым эки апарды. «Терминалда» спортчу маргалааларга ынак. Алаа улуг-даа, бичин-лаа кижилер кижир. Ол чиктерини маргалаалар эртин туралып чоруду. Ону 2-ден 5 чедир харлыг чадаг-тергерилер алытпай. Улуг шоккада «медальдар» — биле ол бичин спортчуларын шаңдаан. «Эң спортчу о-бүлө» деп мар-

гылдаа солун эркен. Ол маргалаага Спичинер ний чыл улаштыр тилеп келген. Адазы Валерий — инженер-энергетик, ааам Регина — слесари-чыгыч. — Заводтун спартакиадазын га бистин о-бүлөвис каш чыл улаштыр киржип келген деп, Регина чугаалап турар. — Бисте үш оол (улугу 13 харлыг), бир дөрт харлыг улуг бар. Кадыкшыды болурунга спорт улуг аяктыг. Ычангаш уругларымысты күш-культура болгаш спортка чакыктырып турар бис.

«Терминалда» директору Юрий Панов кадыкшыдыгын чадаг-чарыкына плескейлиг киржип келген. Заводтун күш-культурачыларын эгелешкенинде деткимчени ол берип турар. Ычангаштын будурлукеини спортчулары хоорайда эң дээр спортчу көргүзүлгөдү. Винницага чакыл баугар эртин турар «Кадыкшыды плескейлиг» деп, массалыг чадаг-чарыктын тилекчилери болуп турар.

Л. КОВАЛЕВА. ПМА.

ССР Эмиленин Улуг театрының артистериниң француз найысылга көргүзүлгөри канчаар-даа аажок улуг чедикшинин доозулган. Владимир Васильевтин ийи чаа аялы — «Уланова алдар» болгаш «Бир допчу мадамнын үзүндүлери» деп балеттерини база эртен чок чылдыг классиктиг балеттеринден үш па-де-делерни аңаа бир-ле дугаарында көргүзүргө, оларны парижчилер чылы-биле уткуп хүлээп көргөнер. Шылгарангай совет балерина, совет артистериниң үш салгалдарын кижизит-

нен кайгамчыктыг педагог Галина Уланованың сценага үнүп, ойнаарын олар чээр-би нежзелерини иштинде магадап, диңмитиг адыш чакнап сонургал көргөн. Совет артистериниң көргүзүлгөри совет балет школынын делегейде бедни-биле үнөп көрүп турарынын чаа херечиси болган.

ЧУРУНТА: Галина Уланованың (солагай талазында) КУАТ-тың артистери-биле Парижтин бир куудумчулунда турары. О. КАРАСЕВТУН фотогу. (СЭТА).

ӨСКЕЛЕРГЕ ҮЛЕГЕРЛИГ

Кызылдың № 4 профтехучилищесинде будурлуке-өө. редиктезиниң мастери М. А. Галимов анык оолдар, кыстарын туудунун аялыгы тускы мерекенин эгелешкенинде бээр ол чыл ашкан. Михаил Хакимович училищеске хой-нияти аялыгына иденкейле киржип келген. Ол бодунун хүлээниг аялыгына бердинген, кызым чүткүлдүг киж. Дуржулгалыг башкы анык эш-оорунче арга-дуржулгалын даамдып, сүмсин кадыл, оларга улуг дузаны көргүзүп турар. Эки аялы дээр ол республиканың профессионал-техникте өөредилге талазы-биле эгелешкени болгаш училищениң хүндүлөк бижиктери-биле чангыс эвес удаа шаңнаткан.

Эртен аяда оол бөлүгүн 27 сургуулу күрүнө шыгалааларын чедикшинин дужаага, ортук школа доосканын аттестадан, кран башкарып алганын. Дөрт сургуу Чаа Шагаан-Арыгын, ийи киж Ак-Дуурактын тууду-ларынга ажилдаалар. Арг-жанын Кызыл хоорайнын туудуларына аргып каар күзүлүн илеректенер.

Михаил Хакимовичиниң сургууларынын аразында хой-ниятины аялыгына иденкейле, быжыг сагыла-чурунун, эки өөредилгеге сургуулар бар. Оларга Урана Шылгар-оол, Любовь Чазыпай, Валентина Кулар, Людмила Дондуар, Александр Оюн, Мерген Оюн, Сергей Балчы, Сада Дамы-Белек болгаш өскө-лө-даа хамааржыр.

Училищеге аяккап келген чыдарында Михаил Хакимович Галимов сургууларын ала-мелери-биле быжыг харылааны туудуп келген. Ычангаш оол аялыгынын эки түпкүлери-биле кол кадымы ында дөксө частыгыр болбас. Сургууларга быжыг билиг бээр дээр кызым ажилдап турары-биле ол өскө-лөргө үлгөргөн, толептиг чоруну-биле мактаалыг.

Х. ОНДАР. Кызыл хоорай.

ХОРАДЫП ЭГЕЛЭЭРГЕ...

Өвүрдө «Торгалыг» союз-тун малчылары ниятинин ма-лын оостурин-биле эрес-шудурга ажилдап туралар. Үк союзтоон малчын коздарынын девискоорин бөрүлөр көстүп кээп турар апарган. Олар малчыларын мал-маганын хоралып эгелештер. Малчылар ол араган алырны утуктарынын хемчеглерин алган. Инек кадарчызы Кара-оол Базыр-оол бир улуг бөрүнү Көжээлиг-Тээлгеге өлүргөн. Ошук кадарчызы пенсонер Ташкы Базыр-оол 6 бөрүлөктүн Бугалыг-Аяндан тыпкан, ууткаан. Сарык кадарчызы Тугуш-оол Кыргыс, Мерген Байыр-оол олар Чөвү-рээлиг-Тээлгенин Оялык деп черден 15 бөрүлөктүн үңгү-рунден тып өлүргөн.

Н. ДАМДЫН.

Өрткө удур албанның кижилери

ӨЛДЕН АРТАР...

Өлден артар, өрттен артпас деп чугаа бар. Арга-арыгын өрттен болгаш кайы хамаан чок үргөдө, кезер чоруктан камгалаары арга-арыг аялы-лакчыларын кол сорулгазы. Кайы-бир девискоор өрт хып үш бээрге, бүгү чоңу эиле-деп алгаш, өрттү дүргөн өжүрүп чугула. Чамдык кижилер өрт өжүрүргө дээр өрт өжүрүчүлөриниң, лесниктерин херээ деп болар. Арга-арыг — бүгү чоңу бийлаа. Киж бөрү-рү оол каттар, тооруктар, ыштар болгай. Чылдык-на албан, организация черлери

хой кубометр туудуг ыяжын болгаш топкакты оон белеткеп ап турар. Бистин Ак-Туруг ыяш аялы-агы салбырында 15 киж ажилдап турар бис. Бир өрт машинасы бар.

Өрт өжүрүргө бүгү күштү эилелээр дугайында рай-коомунун шиттирин «Ак-Туруг» союзтоон дирекциязы, Ак-Туруг, Кызыл-Дар көлөз Советтериниң күсүкюмари күсүкюмун турар. Май 12-де Кызыл-Дар болгаш Ак-Туруг суурлар аразына өрт хып үгөп. Өөрүм тайгада 2 черде өрт

Өрттү өжүрүргө-биле чоң эил-өжүрүр дээр чоруктан турган. Эиле алгаш, чадаг бар чорумда «Ак-Туруг» союзтоон директору Чараш-оол Чыгыт каналыг дуза хергид деп со-нуураар туудум, каадыг оорук-биле алаа көрүп эрте берди.

Өрттү Ак-Туруг ортумак школынын башкылары болгаш оореникчилер өжүрүштү. Төрөө чериниң арга-арыг байлаан камгалаары киж бөрүзүнүн херээ дээрин утпалаар.

К. КОМБУ.

АЙЫЛ ЧАЙЛАТТЫНГАН

Мугур-Асылга кезээкчиин 6 шак ажил турда, агаар бак-сырап, чаа чар деп чүе пл-деп апарган. Күштүг деп элек-три шугумарын үзө шаап каап-тар деп берган-дыр деп, дис-петист чугаалаан. Аял-дедилер хат кыска туугула болура-ры ол-дур дээр станцияны бир догандыр кезип кылаш-тадыксы. Хевиртен мотор ыш-талып, кайы-бир суурда замы-лык болгаш плдеп апарган. Районун улуг электрини С. Шой-оолче, начальнигыне К. Очур-оолче дамчыларыкка хемчөөн доран алыр болган. 15 хире минута болганда улуг электринк өрт үнүп, аймыл боор дей бергенин дыңдадып,

өрт өжүрүр херекселерин ал-дуу, өрү суурже дүргөн чедип кезип дыңнатты. Машина чоң, чадаг чоруктук өскөлдөс. Орукка халык олутуураа чыккан машина мандал олу-өр, өрт өжүрүр херекселериниң көргүзүп, дозарыксык-даа турбады.

Улаштыр чүгүрүп олур-ууда, С. Шой-оол мотоцикл-ка деп келди. Алаа херексе-ливи чүдүрүп, колясказынга боттарыныкы база ушкыжып ал-гаш, чедип келириванске чал-быш шуут дендэн.

Бистин оолдар ооренгени аажок өрт херекселерин ажилдап, өрттү өжүрүп тур-дулар. Өрткө ууру кинээл эрт-тирип турарыны кончуг-ла

ажыктыг-дыр деп болуп тур-дуу. Эжелген өрт өжүрүр херекселес тоңдур өжүрүргө чептей барган. Шугуру Са-рыг-оолду ол-дур мотоцикл-ка, улус-даа эдилер, өрттү өжүрүп алкан болду. Замык-кыны болган черин тодара-лыг, болур-чогуру-биле эт-кеш, суурларже чырыкты хан-дылар.

Өрт, өске-даа аймыл-халал болганда киж бөрүзүнүн ду-за чедирери күзүнчиг болгай, а бир эштин албан-хүлээлге-даа эвес, а сөгүш-сеткилдиг айы-биле өрт өжүрүп бар чыккан биске дуза чедирбээн дык элчөк болган.

А. ЧЫЖЫР-ООЛ.

ӨӨРЕНИРИНЧЕ ЧАЛАП ТУР

Тыва АССР-ниң Культура министерство-зунун уран чүүлдүг республика школызы 1983-84 өөредилге чылында үндөсн чурттакчыларын уругларын хүлээп алыр немелде хүлээп алышынын чарлап тур. Нияти билгиз школынын бирги класына өөренир 7 харлыг уругларын хүлээп алыр. Хөгжүм салбырыкче чүлө оолдары алыр.

Школада даразында салбырлар бар: а) фортепиано б) үрер хөгжүм херекселери (флейта, кларнет, труба, сисофон).

в) хылдыг хөгжүм херекселери (скрипка, виолончель).

г) улустун хөгжүм херекселери (домбра, баян).

а) чуулга уран чүүлү.

Хүлээп алырга уругларын үнү дың-нап билирин, аялганы дондадып алырын, эки сактып алырын болгаш эки үнүнүн барындаалар. Чуулга салбырыкче кирер уругларын аялыдарынын, кылыгылары-нын шынарын көөр.

Кирерин күзүзүлгө ад-мелери директорунуң адынга билдирикчиини бижир. 7 харга чедир уругларын эми картөкчанын, өг-бүлө дугайында, эичиниң шыныгыларын болгаш төртүтүнгенин дугайында херечилелин экирер. Документ-тилерин 9 шактан эгелеп хүлээп алыр, шыгаладалар августун 23-те эртенгенин 10 шакта Кызылдың уран чүүл училищезинге эгелээр.

херек документилер:

1. Чурттан турган черинден ушта бижээ паспорт.

2. Төртүтүнгенин дугайында херечилел (16 хар чедир).

3. Билиниң дугайында херечилел.

4. Чурттан турган черинден болгаш өг-бүлө составын дугайында шыныгы. Бир эвес ада-нези нивалы болза, райперинкоматтан азы райсохпозкоматтан шыныгы.

5. Эчки шыныгылаа.

6. 4 фото-чурк 3х4 см. хем-чээлээр.

АЙТЫРЫГ ТОДАРАДЫР

АДРЕС: Кызыл хоорай, № 311

гостиница, «Мин

ореза.

ЧАА ПОЧТА

МАРКАЛАРЫ

ССРЭ-нин Харылаа минис-терствоу «ССРЭ-1» деп стра-тоаттың уужуканында бээр 50 чылыга турсаадым, чаа почта марказын үндүргөн. Ол страотат иччаардагы үеде эң тулган дээр 19 километр бедилер ушкыш, атмосфера-нык белак кастыгарын шип-дээр аргам бергени билди-гир. Маркада «ССРЭ-1» стра-тоаттын ушкан хүндүлден бээр 50 чык» деп бижип каан болгаш аажок дээр оңунде оон дүрү-хевирин чурал. Чуруку Игорь Богачев.

ССРЭ-нин Уластарынин VIII чайгы спартакиадазын ал-дур кылдыр бир аяз чуруктук болгаш марканык чангыс тала-лыг почта картөкчанын чар-лап үндүргөн: ында спартакиа-дазын эмблема-дедээ болгаш сийлиңп чурал стадионун хевириниң кырында «ССРЭ-1» Уластарынин VIII чайгы спартакиадазын деп бижип каан. Спартакиадазын нияти хевирлерин көргүскөн чурукта «Совет спорттун туугу белак талаалы» деп бижип каан. Почта картөкчанын чуру-чуу Герман Комла.

(СЭТА).

ХЕМЧИЛЕР БОЛУКСААРЛАРГА

Красноярск крайның Подтөс-ово сууруна № 5 ортум профессионал-техникте (хем-чилерин) училищеге 1983-1984 өөредилге чылында сур-гуулар хүлээп алырын чар-лап турар.

Училище даразында мергекчилик кижилерин белет-кээр:

1. Механикниң штурман-дуалкычы, өөренир хуусаа-зы — 3 чыл 4 ай.

2. Моторист-башкарыкчы, өөренир хуусаазы — 3 чыл.

3. Судно кылар электро-варик, өөренир хуусаазы — 3 чыл.

4. Судно радиостанциязын алектри-радиооператор, өөренир хуусаазы — 3 чыл. Училищеге 8 класс дооскан оолдарын хүлээп алыр. Хүлээп алгаштын кижилерин шугурун тускы адик-хеп-биле, аш-чөм, общежитие-биле хандылар.

Училище оон класс дооскан-нардан даразынын мергекчи-лиг кижилерин белеткеп тур-ар:

1. Судно башкарыкчыны механик, өөренир хуусаазы — 1 чыл.

2. Моторист-башкарыкчы, өөренир хуусаазы — 1 чыл.

3. Электррадиооператор, өөренир хуусаазы — 1 чыл. 17 хар чеген болгаш оон-даа улуг кадыкшыды алаа оолдарын хүлээп алыр. Хүлээп алгаштын кижилер шугурун айд 90 рубль стипендияны алыр бол-гаш общежитие чурттаар.

Училищени дооскан соонда разрядты болгаш мергекчи-лиг тыныскап, дээди өөредилге черинге кирер аргиди дипло-ну алыр болгаш мен транспор-туңче ажилдап чурдулар.

Училищеге өөренир үзүн үзүткелешкени чок стажка кып санаар.

АЙТЫРЫГ ТУРГУЗАР ЧЕР-НИН АДРЕСИ: индекс 663134, Красноярск край, Енисейский район, Подтөс-ово суур, № 5 СПТУ, директор. Телефон № 3-78, 7-69.

ЫНААР ЧОУРУУДА БИЛИП

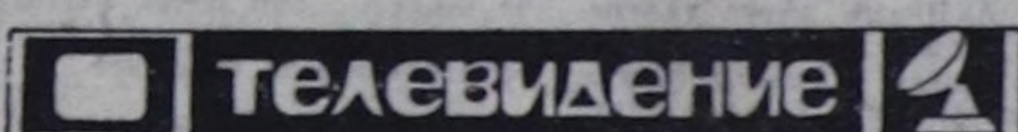
АЛЫР ЧҮҮЛДЕР: Краснояр-

скиден Подтөс-ово суурга чедир

«Метер» теплоход-биле азы самолет-биле Енисейскиге чедип болур. Енисей-

скиден Подтөс-овога «Ранета» теплоход-биле чедер.

Училищениң телезонкчи Кызылдың хем портунда, на-дрлар килдизинде.

АВГУСТ 4-ТЕ

БИРГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДАН

8.00 — «Ус», 8.40 — Эртенги гимнастика. 8.55 — Спорт дугайында информация. 9.10 — Концерт залында — өөреникчилер. 9.55 — «Черин дузу» деп хой сериялыг уран-чечен фильмин 7-ти сериязы. 11.05 — «Чолаагы Зверевтин бир дугаар дурум». Документалдыг телефильм. 11.35 — «Ока кыдынын хавалары». Фильм-концерт. 11.55 — Телемээрлер. 12.00 — 14.15 — Чансар. 14.15 — Телемээрлер. 14.35 — Документалдыг фильмдер. 15.40 — Орус дыл. 16.40 — «Нурекке» үжүражышкылар. Документалдыг теле-фильм. 16.40 — «Шылы-раа школазы». 17.10 — Шугу-ру калы найралалыг өг-бүлө. 17.45 — ССРЭ-нин уластарын-ны 8-ки чайгы Спартакиада-зы. Спорттун гимнастика. 18.30 — Документалдыг фильм. 18.45 — Бөгү дегелее. 19.00 — «Коллектив чүгү кыл болуру» 19.30 — РСФСР-нин алдарлыг артини О. Воронен-тин концерт. 20.00 — ССРЭ-нин спорт комитетиниң шаң-

налы дээр бокска делегей турину. Түшкө ошор. 21.00 — «Ус». 21.35 — «Бирги са-ло». Музыкалыг дамчылыга. 22.50 — Бөгү дегелее. 23.05 — 23.25 — Спорт дугайында информация.

ИПИГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДАН

8.00 — Эртенги гимнастика. 8.20 — «Мээ бригада». Документалдыг фильм. 8.35 — «Чегер». Уран-чечен теле-фильм. 9.45 — «Мен — бөгү болгаш даарта». 10.30 — Ис-пан дыл. 11.00 — «Ада-мелер, силерге». 11.30 — Уран-чечен фильм. 12.35 — Дайын чыл-дарынн шүдүктери болгаш мрлары. А. Фатыхостун чо-гаалык ажилы. 13.25 — «Уругтарга динг амынтанган дугайында». 13.55 — П. И. Чайковскийнн чогаалык салгалынын фестивалынын түнүс концерт. 14.35 — ССРЭ-нин уластарынн 8-ки чайгы Спартакиадазы. Мурда эшпир. 15.05 — «Мурда черин аялгалары». 15.30 — Телемээрлер. 15.40 — 18.00 — Чансар. 18.00 — Телемээрлер. 18.30 — Телемээрлер. 18.45 — Уругтарга фильм.

вер. 18.25 — «Азиянын төвү». Информастыг дамчылыгы. 19.05 — «Хову» Телефильм. 19.25 — Телемээрлер. 19.35 — Чаралдар. 19.45 — «Евгений Беляев ырлап тур». Фильм-концерт.

МОСКВАДАН

20.00 — «Тамчыктыг уду-

челерге 0 градустан 5 градус чедир соор. Хүндүс 17-22 гра-дус чылыр.

Кызылга көкөк булуттаар, чактава. Соңу-барын чүк-тен хатты дүргөн секундла 7-12 метр. Дүне 3-5 градус, хүндүс 18-20 градус чылы.

Редактор В. С. ШАРАВИЛ.

АВГУСТ 4-ТЕ

«НАЙЫРАЛ»: «Домой» 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 21.00 шактарда.

«ПИОНЕР»: «Петля Орно-на» 9.30, 13.20, «Дондание пи-лота Пиркса» 11.20, 15.10, «Замужество Марин Браун» 17.10, 19.10, 21.10 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Нас венчали

не в церкв» 14.40, 16.20, 18.00, 20.00 шактарда.

«ВОСТОК»: «Школа му-жества» 14.00, «Сильные ду-хо» 15.50, 19.20 шактарда.

«ЛЕТНИЙ»: «Печальная по-весть любви» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

«ЕНИСЕЙ»: «Призрачное счастье» 17.30, 20.00 шактар-да.

Солун неделяда 6 катал үнөр.

Чайгы № 1073.

Редакцияның адреси:

Тыва АССР-ниң Ном үндүрер чер, полиграфия болгаш ном садынын херектериниң талазы-биле күрүлө комитетиниң типографиязы. (Кызыл, Шетинин болгаш Кравченко куудумчуу, бажы № 4).

Тыва АССР-ниң Ном үндүрер чер, полиграфия болгаш ном садынын херектериниң талазы-биле күрүлө комитетиниң типографиязы. (Кызыл, Шетинин болгаш Кравченко куудумчуу, бажы № 4).

Тыва